

LAAGERDAJA TEATAJA

NR 4 | 2 VEEBRUAR 2026 | KURGJÄRVE ERI

*Laagrite elu kõverpeeglis –
ehk saime vanemaks ja
teistest arengutest*

EESTI LAAGRIKORRALDAJATE LIIT – Viis aastat organisatsiooni, sajandivanuste traditsioonide teenistuses

Kaur Kõtsi, ELKL juhatuse liige

27. novembril 2025 tähistas Eesti Laagrikorraldajate Liit (ELKL) oma viiendat tegutsemisaastat. 2020. aastal loodud liit ühendab täna 14 juriidilisest isikust laagrikorraldajat ning kuulub võrgustikku, mis koondab ligikaudu sadat Eestis tegutsevat laagrit. Viie aasta jooksul on ELKL keskendunud eelkõige laagrite huvikaitsele, kvaliteedi arendamisele ja laste ning noorte turvalisuse tagamisele, olles partneriks nii Haridus- ja Teadusministeeriumile kui Haridus- ja Noorteametile.

Kuigi ELKL on noor organisatsioon, **ulatub laagrite traditsioon Eestis enam kui sajandi taha.** Juba enne Eesti Vabariigi sündi korraldati heategevuslikke suvelaagreid ning 1920.–1930. aastatel kujunesid laagrid oluliseks osaks noorsootööst, kasvatades noortes vastutustunnet, ühtekuuluvust ja kodanikuteadlikkust.

Aastapäeva tähistamiseks ilmus juubeliartikkel, saadeti tervitused liikmetele ja partneritele ning jõulukaart, mis oli pühendatud Eesti laagrite ajaloole. ELKL-i jaoks oli see hetk vaadata tagasi tehtule, aga ka rõhutada, et laagrid ei ole pelgalt suvine ajaviide, vaid järjepidev osa Eesti kasvatustraditsioonist, mida tuleb hoida ja arendada ka tulevikus.

Täname, et olete meiega sellel teekonnal!

Palju õnne!
ELKL juhatuse

Laagrite ajaloost Eesti Vabariigis aastatel 1918–1940 loe täpsemalt: [Eesti Laagrikorraldajate Liidu veebilehelt](#).
Eesti Laagrikorraldajate Liidu 5. aasta tegevustest leiab detailsed ülevaated [E-äriregistris](#) olevatest liidu majandusaasta aruannetest.

Käibemaksust

Laagrite käibe-
maksustamine vajab
õigusselgust (lk 2)

Toitlustusnõuete kaotamisest

Laagreid puudutavate
nõuete kaotamine jätkub
(lk 3)

HARNO rubriik

**Alates oktoobrist 2025
saavad laagrid taotleda
kvaliteedimärgist**

**Uuendati laagrikorraldaja
käsiraamatut (lk 4)**

Toimetuse veerg

**Ootame laagritelt lugusid
(lk 4)**

LAAGRITE KÄIBEMAKSUSTAMINE VAJAB ÕIGUSSELGUST

Kaur Kõtsi, ELKL juhatuse liige

2025. aasta sügisel jõudis avalikkuse ette teema, mis tekitas laagrikorraldajates suurt ebakindlust: Maksu- ja Tolliamet asus käsitlema laagreid teenusena, millelt tuleb tasuda käibemaks. Valdav enamus korraldajatest on mittetulundusühingud, kes võivad pakkuda oma liikmetele teenuseid maksuvabalt, kui tegemist on MTÜ põhitegevusega. See tähendab riski, et laagrites osalemine muutub paljude perede jaoks oluliselt kallimaks. Lisaks oli küsimuse all see, kas noorsootöö seaduse alusel tegutsevad laagrid on käsitletavad haridusteenusena või tavapärase majutus- ja vabaajateenusena.

Teema pälvis ulatuslikku meediatähelepanu nii erameedias kui ERR-is, tuues avalikku arutellu laagrite rolli noorte arengus ning riigi vastutuse nende kättesaadavuse tagamisel. Arutelude käigus kinnitas Haridus- ja Teadusministeerium oma seisukohta, et noorte- ja projektlaagrid, mis pakuvad tervistava ja arendava puhkuse teenust ning mitteformaalset õpet, peaksid jääma käibemaksuvabaks. Samas jäid Maksu- ja Tolliamet ning Rahandusministeerium eriarvamusele, sest nende hinnangul ei ole laagriteenus kunagi käibemaksuvabastuse alla kuulunud.

Aasta lõpuks sai selgeks, et lõpliku õigusselguse saavutamine eeldab seadusandlike täpsustusi. Käibemaksuküsimustega arvestatakse noortevaldkonna seaduse ettevalmistamisel ning algatati ka arutelud käibemaksuseaduse võimalike muudatuste osas. Laagrikorraldajate jaoks on tegemist põhimõttelise küsimusega: kas laagreid käsitletakse edaspidi osana haridus- ja noorsootöö süsteemist või pelgalt majutus-, toitlustus- ja vabaajateenuse pakkujatena.

Michal: täiendavat maksustamist ei tule. Peaminister lubas vajadusel seadust muuta. (Viil, 2025)

Laagrikorraldajate hinnangul ei ole käibemaksustamise vaidlus pelgalt maksutehniline küsimus, vaid puudutab otseselt noorte ligipääsu laagriteenusele. Laagrid tegutsevad suuresti piiratud eelarvetega ning paljud neist on seotud huvikoolide või MTÜ-dega, kus teenuse eesmärk ei ole kasumi teenimine. Iga lisanduv maksukoormus kandub paratamatult osalustasudesse, süvendades ebavõrdsust ning vähendades just nende laste ja noorte võimalusi laagrites osaleda, kelle jaoks laager on sageli ainsaks suviseks arendavaks keskkonnaks väljaspool kodu ja kooli. Seetõttu nähakse õigusselguse loomist mitte üksnes korraldajate huvikaitse, vaid laiema noortepoliitilise valikuna.

Täiendavat lugemist seoses laagrite ja erahuvikoolide käibemaksustamisega:

[Albert Leppik. \(9. oktoober 2025\). RIIGIL NÄPUD PÕHJAS? Maksuamet jahib lastelaagreid. Õhtuleht.](#)

[Martin Erik Maripuu. \(14.10.2025\). MTA plaanib käibemaksustada laste- ja noortelaagrite korraldamise. ERR.](#)

[Elisabeth Viil. \(15.10.2025\). MTA plaanib lastelaagrite korraldamise käibemaksustada. Michal: täiendavat maksustamist ei tule. Delfi.](#)

[Karin Koppel. \(18.11.2025\). HTM tahab erahuvikoolidele ja laagrikorraldajatele käibemaksuvabastust. ERR.](#)

LAAGRITE TOITLUSTUSNÕUETE KAOTAMINE TÕSTATAS TAAS KÜSIMUSED TURVALISUSEST

Kaur Kõtsi, ELKL juhatuse liige

2025. aasta sügisel kerkis avalikku arutellu Sotsiaalministeeriumi plaan kaotada projekt- ja püsilaagritele seni kehtinud toitlustusnõuded. Muudatuse eesmärgiks nimetati bürokraatia vähendamist ja paindlikuma regulatsiooni kujundamist, arvestades laagrite ajutist ja mitmekesist iseloomu. Samas tekitas kavatsus laagrikorraldajates ja lapsevanemates küsimusi selle kohta, kuidas on edaspidi tagatud laste ja noorte tervis ning heaolu keskkondades, kus toitlustamine on oluline osa igapäevasesest laagrikorraldusest.

Laagrikorraldajate esindajad juhtisid tähelepanu, et laagrid on sageli kõrgema riskiga keskkonnad, kus lapsed viibivad ööpäevaringselt ning kus tervislik ja regulaarne toitumine toetab nii turvalisust kui ka noorte arengut. Kuigi ministeerium rõhutas, et ka edaspidi kehtivad üldised toiduohutuse ja -hügieeni nõuded, nähti erinevate kaotamises riski ebaühtlase praktika kujunemiseks.

Teema pälvis ka meediatähelepanu ning arutelude tulemusel kinnitas Sotsiaalministeerium, et plaanib koostada laagritele suunatud juhendmaterjali ja head tava kirjeldavad soovitusel. Laagrivaldkonna jaoks on küsimus laiem: kuidas vähendada halduskoormust nii, et samal ajal ei nõrgeneks laste ja noorte tervise ning turvalisuse kaitse laagrites.

Laagrite toitlustusnõuete kaotamist nähakse ka osana laiemast bürokraatia vähendamise kavast, mis algas juba 2025. aasta suvel. Selle esimeses etapis lihtsustati noorte püsilaagrite elukeskkonna nõudeid, kuid muudatustega kadusid määrusest ka seni kehtinud täiskasvanute ja laste suhtarvud ujuma minemisel. Samal ajal tegid nii liit kui ka HTM

ettepaneku sätestada määruses selged kasvatajate ja laste suhtarvud, mis olid Eestis kehtinud kuni 2012. aastani ning mida oli aastakümneid peetud heaks praktikaks. Valdkonna vaates on toitlustusnõuete kaotamine seega mitte üksik muudatus, vaid jätk arengutele, kus regulatsioonide lihtsustamine on toimunud ilma, et samaväärselt oleks hinnatud mõju laste ja noorte turvalisusele laagrites.

Karmen Joller

14. August 2025 · 6

Bürokraatia ja mõtetute nõuete vähendamine on jätkuvalt teema, mida üle vaatame ja järk-järgult neid kaotame. Vaatasime koostöös Terviseameti, Eesti Linnade ja Valdade Liidu ning Eesti Laagrikorraldajate Liiduga üle noorte püsilaagritele kehtestatud nõuded.

Kaotame seni kehtivad kohustuslikud piiravud, et iga 15 noore kohta peab olema üks tualetipott ja 20 noore kohta dušš. Täpseid arve enam ette ei anta ning laagripidaja peab ise tagama, et oleks piisavalt hügieenivõimalusi vastavalt osalejate arvule ja päevakavale.

Laagris pidi kindlasti pakkuma voodipesu ja rätikuid, seejuures pidi nädalase laagri korral vahetama linu vähemalt üks kord 7 päeva jooksul ja käterätikuid kaks korda. Nüüd on laagripidaja otsustada, kasta linu ja rätikuid pakub või võivad noored need ka ise kaasa võtta.

Kui enne pidi iga noor magama voodis, siis nüüd peab olema tagatud isiklik magamiskoht – see võib olla ka narivoodi, madrats või magamismatt. Aga ühes magamiskohas ei tohi magada mitu last.

Uue nõudena peab laagris olema lastel võimalus kuumade ilma ajal minna varju – enne seda nõutud ei olnud. Samuti on selgelt kirjas, et laste vajadustega sobivad esmaabivahendid peavad olema kättesaadavad. Igal noorel peab olema võimalus hoida vähemalt osa oma riistest ja tarbesemetest eluruumis privaatsest teiste pilkude eest varjatuna (võimalusel lukustatavas kohas).

Tundub väike teema ja suures pildis ongi, kuid liigselt bürokraatlike nõuete kaotamine hoiab kokku nii riigi raha (Terviseamet ei pea käima laagris rätikute vahetamist kontrollimas käima) ja võimaldab ka laagripidajatel olla paindlikum. Noorte tervis ja heaolu peab jätkuvalt olema tagatud.

Täiendavat lugemist seoses laagrite toitlustus- ja elukeskkonna nõuetega:

[Martin-Erik Maripuu. \(26.11.2025\). Ministeerium soovib kaotada laste- ja noortelaagrite toitlustusnõuded. ERR.](#)

[Kaur Kõtsi. \(18.09.2025\). Lihtsustatud laagrinõuded tulid turvalisuse arvelt. Laagerdaja Teataja. 18. september, nr 3, Madsa Eri. Eesti Laagrikorraldajate Liit.](#)

HARNO rubriik

LAAGRID ARENDAVAD NOORTES ELUKS VAJALIKKE OSKUSI

Foto: HARNO blogi

Laagrite mõju hindamist piloteeriti esmakordselt 2022. aastal. 2025. aastal osales mõjuhindamises 6 laagrit – Taevaskoja Noortelaager, Viimsi Noortekeskus, MTÜ Interest, MTÜ OleLukoe, MTÜ Kõike Kaunist, MTÜ EstLike.

Loe laagrite mõjuhindamisest täpsemalt: [Haridus- ja Noorteameti blogist](#).

Toimetuse veerg

OOTAME LAAGITELT LUGUSID

Ootame lugusid toimunud laagrivahetustest, kuid võib kirjutada ka mõnest laagriga seotud erilisest sündmusest. See on hea võimalus oma kogemuste jagamiseks aga ka laagrite "kroonika" talletamiseks. Lood palume saata liidu meilile (info@laagrikorraldajad.ee).

Eelmiste numbritega saab tutvuda liidu kodulehel: <https://laagrikorraldajad.ee/meist/>

Selleks, et saaksime ühiselt kõigile väljakutsetele vastu astuda kutsume Sind Eesti Laagrikorraldajate Liiduga liituma ja oma panust andma! [Liitumisavalduse saab esitada ELKL veebilehel](#).

Laagerdaja Teataja toimetuse:

info@laagrikorraldajad.ee

<https://laagrikorraldajad.ee/>

LAAGRITE KVALITEEDIMÄRGIS

Alates oktoobrist 2025 saavad nii püsi- kui projektlaagrid taotleda laagrite kvaliteedimärgist, mis väljastatakse kaheks aastaks. 2025. aastal said kvaliteedimärgise järgmised liidu liikmete laagrid: Sparta Laagrid, Madsa Noortelaager, Rannapungerja Noortelaager, IZUM Noortelaager.

Loe laagrite kvaliteedimärgisest täpsemalt:

[Villum, B. \(2026\). Noorte püsi- ja projektlaagrite toetusmeetme lõpparuanne. Tallinn: Haridus- ja Noorteamet.](#)

2026. AASTA ALGUSES AVALDATI UUENDATUD LAAGRIKORRALDAJA KÄSIRAAMAT

Tegemist on varem välja antud käsiraamatute järjega, kus on osaliselt kasutatud varasemaid materjale, kuid lisandunud on ka uut infot. Näiteks on uuendatud tegevuslubade taotlemise, laagrite elukeskkonna nõuete, tuleohutuse, tervise tõendite ja toitlustuse osad ning lisadest on leitav ka valik laagritegevustest.

Loe täpsemalt:

[Haridus- ja Noorteamet. \(2026\). Laagrikorraldaja käsiraamat.](#)

ELKL SAI ERASMUS+ NOORTEVALDKONNA ÕPIRÄNDE AKREDITEERINGU

Akrediteering annab liidule võimaluse võõrustada välispartnereid Eestis ning jagada meie kogemusi. See annab võimaluse luua uusi kontakte rahvusvaheliste noorsootöö tegijatega ning laiendada noortelaagrite korraldajate võrgustikku. Lisaks annab see võimaluse pakkuda rahvusvahelisi noortelaagreid väljaspool Eestit elavatele noortele.

